

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivy Suneghové a soudkyň Mgr. Lucie Králové a Mgr. Soni Burešové ve věci

žalobkyně: **Ing. E. P.**, narozená xxx
bytem Xxx, Xxx
zastoupená advokátkou JUDr. Marií Cilínkovou
sídlem Bolzanova 1, 115 03 Praha 1

proti
žalované: **Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti**, IČO 00025429
sídlem Vyšehradská 424/16, 128 10 Praha 2

o zaplacení 125 000 Kč a 15 367 Kč s příslušenstvím, o odvolání žalobkyně a žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 28. března 2019, č. j. 14 C 245/2017-135,

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně se v zamítavé části výroku II ohledně částky 100 000 Kč s úrokem z prodlení 8,25 % od 11. 11. 2017 do zaplacení **potvrzuje**.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení před soudem I. stupně 19 015 Kč k rukám JUDr. Marie Cilínkové, advokátky, do 15 dnů od právní moci rozsudku.
- III. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů odvolacího řízení 9 579 Kč k rukám JUDr. Marie Cilínkové, advokátky, do 15 dnů od právní moci rozsudku.

Shodu s prvopisem potvrzuje Dana Beránková.

Odůvodnění:

1. Rozsudkem ze dne 28. března 2019, č. j. 14 C 245/2017-135, soud I. stupně uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni na náhradě majetkové újmy částku 15 296 Kč s 8,25% úrokem z prodlení z této částky od 3. 11. 2017 do zaplacení do 15 dnů od právní moci rozsudku a zamítl žalobu o zaplacení 71 Kč s úrokem z prodlení 8,25% (výrok I), uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni na náhradě nemajetkové újmy částku 12 000 Kč s úrokem z prodlení 8,25% od 3. 11. 2017 do zaplacení do 15 dnů od právní moci rozsudku a zamítl žalobu o zaplacení 113 000 Kč s úrokem z prodlení 8,25% (výrok II) a rozhodl, že žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení 20 684 Kč do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok III).
2. Takto rozhodl o žalobě, kterou se žalobkyně domáhala peněžitého zadostiučinění ve výši 125 000 Kč za nemajetkovou újmu vzniklou jí v důsledku nezákonného trestního stíhání a náhrady nákladů za obhajobu v trestním řízení původně ve výši 20 267,50 Kč. Protože žalovaná žalobkyni na nákladech obhajoby zaplatila v průběhu řízení částku 4 900,50 Kč, vzala žalobkyně žalobu o zaplacení 4 900,50 Kč zpět a řízení bylo v tomto rozsahu zastaveno.
3. Soud I. stupně vycházel ze zjištění, že usnesením Policie ČR, Obvodního ředitelství policie Praha 3 ze dne 24. 11. 2016, č. j. KRPA-74521-65/TČ-216-001373-TDUR, bylo zahájeno trestní stíhání žalobkyně pro trestný čin týrání svěřené osoby podle § 198 odst. 1, 2 písm. b), d), trestního zákoníku. Dne 24. 11. 2016 JUDr. Marie Cílínková převzala obhajobu žalobkyně. Usnesením Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 3 ze dne 17. 1. 2017 státní zástupkyně podle § 149 odst. 1 písm. b) trestního řádu zrušila ke stížnosti obviněné žalobkyně usnesení Policie ČR, kterým bylo zahájeno trestní stíhání žalobkyně pro podezření ze spáchání zločinu týrání svěřené osoby, a policejnímu orgánu bylo uloženo, aby o věci znovu jednal a rozhodl. Dne 13. 2. 2017 bylo podáno vysvětlení L. A. a J. H. za přítomnosti obhájce žalobkyně. Vyrozměním Policie ČR ze dne 15. 2. 2017 byla žalobkyně informována o odložení věci podle § 159a odst. 1 tr. řádu, neboť ve věci nejde o podezření ze zločinu a není na místě věc vyřídít jinak. Žalobkyně zaplatila za právní služby JUDr. Marii Cílínkové 23 958 Kč. Ve dnech 24. 11. 2016 a 14. 2. 2017 proběhly porady v délce trvání přesahující 1 hodinu s obhájcem Mgr. Michalem Bužkem (i.s. JUDr. Marie Cílínkové). Usnesením Obvodního soudu pro Prahu 3 ze dne 22. 2. 2016, č. j. 28 Nc 3002/2016-24, bylo nařízeno předběžné opatření, jímž byla nezletilá dcera žalobkyně, narozená xxx, předána do péče své babičky paní E. Š., narozené xxx. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 3 ze dne 6. 5. 2016, č. j. 10 P 137/2004-51, byla schválena dohoda rodičů, že nezletilá dcera žalobkyně se svěřuje do péče E. Š., která je oprávněna a povinna o nezletilou pečovat, přijímat pro ni výživné a s tímto hospodařit, vymáhat jej výkonem rozhodnutí, přijímat pro nezletilou dávky státní sociální podpory. Rodiče se zavázali přispívat na výživu nezletilé počínaje dnem 22. 2. 2016, matka částkou 1 500 Kč měsíčně, otec částkou 6 000 Kč měsíčně. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 13. 9. 2017, č. j. 20 P 66 /2016-218, byla nezletilá dcera žalobkyně svěřena do péče otce a matce byla uložena povinnost platit na její výživu s účinností od 4. 3. 2017 částku 1 500 Kč a s účinností od 1. 6. 2017 částku 4 000 Kč k rukám otce do každého 15 dne v měsíci předem. Dlužné výživné za dobu od 4. 3. 2017 do 31. 8. 2017 ve výši 3 500 Kč bylo uloženo žalobkyni splácet ve splátkách 300 Kč spolu s běžným výživným počínaje právní moci rozsudku pod ztrátou výhody splátek. Nad výchovou nezletilé byl stanoven dohled. Tímto byl změněn rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 3 ze dne 6. 5. 2016, č. j. 10 P 137/2004-51. Soud též uložil otcí povinnost podávat matce informace o zdravotním stavu nezletilé, o lékařských vyšetřeních, a to týden před každým plánovaným vyšetřením, a matce předat kopii lékařských zpráv, o školním prospěchu a volnočasových aktivitách a to 1 x za 2 měsíce, vždy nejpozději k 28. dni v měsíci. Dcera žalobkyně je od 16. 4. 2009 evidována v Xxx, xxx ordinaci PhDr. M. K., xxx xxx, poslední záznam uvádí, že z diagnostického hlediska se jedná u nezletilé o xxx xxx xxx xxx a že vztahy mezi matkou a dcerou se zhoršovaly v souvislosti s vývojovými změnami (pubertou). Soud I. stupně provedl výslech svědků a zjistil, že matka žalobkyně je pacientkou MUDr. L. B., xxx, že této lékařce při vyšetření sdělila, že jí byla

Shodu s prvopisem potvrzuje Dana Beránková.

odebrána dcera. MUDr. B. byla velmi překvapená z informace, že by dcera žalobkyně měla být týrána. Se žalobkyní se MUDr. B. zná již od roku 2005, zná příběh jak žalobkyně, tak její rodiny. Pozorovala změnu v chování žalobkyně v době předtím, než byla stíhána a po tu dobu, co stíhána byla. Předtím byla veselá a akční žena. V té době, kdy ji začali stíhat, byla utrápená. Ví, že brala léky na spaní, plakala, bylo to na ní znát. Ví o zákazu styku žalobkyně s dcerou, neboť jí to sdělila matka žalobkyně. PhDr. H. V. zná žalobkyni od roku 2010, kdy se s rodinou přestěhovala do sousedního bytu. Od té doby se sprátelily i s její dcerou. Svědkyně tam bydlela do roku 2015, pak se odstěhovala do bytu asi 200 m vzdáleného. To již bylo v době, kdy se dozvěděla o trestním stíhání žalobkyně. Slyšela, že jí odebrali dceru a že je stíhána za týrání. Nemohla tuto informaci pochopit, hodně jí to zarazilo. Žalobkyně byla smutná hlavně z toho, že dceru nemohla vidat. Dr. V. s žalobkyní řešila, jak má dceru kontaktovat, jak k dítěti přistupovat. Žalobkyně měla hezký vztah se svojí dcerou, byla to milující matka, starala se o ni. Dcera hodně na žalobkyni křičela, bylo to pubertální období a klasický věk, kdy rodiče jsou vždy špatní. Žalobkyně brala xxx, nebyla na tom dobře, byla smutná, byla z toho zničená, málo spala. Svědkyně si vzpomněla na den dětí v roce 2016, žalobkyně byla u ní na návštěvě a trápilo ji, že nemůže nezletilou kontaktovat. Tak zformulovaly SMS zprávu, kterou odeslaly, na to dostala žalobkyně zprávu od dcery, že se musí zeptat ohledně setkání a potom se obě skutečně setkaly. Sousedkou žalobkyně byla též I. B., která nikdy z bytu žalobkyně neslyšela nic nestandardního. Scházely se na návštěvách, žalobkyně a její dcera měly normální vztah. Nezletilá jí mnohokrát seděla na klíně, měla ji moc ráda, matka měla o dceru strach. Svědkyně byla překvapená, že dceru žalobkyně „odvedla sociálka“ a považovala to za nedorozumění. Když začali žalobkyni stíhat, brala xxx, bylo jí špatně, měla myšlenky i na sebevraždu. Z výslechu svědkyně Mgr. M. J., výchovné poradkyně Xxx Xxx a speciální psychologky, soud I. stupně zjistil, že má kontakt s nezletilou dcerou žalobkyně, je dobrá, ambiciózní studentka, je velmi svá. Má malé neshody na koleji, nicméně ve škole je vše v pořádku. Má propady nálad, je smutná, uzavřená, to však nesouvisí se školou. Je v kontaktu s matkou, matka se o ni zajímá. Otec s babičkou svědkyni navštívili a přáli si, aby matka s dítětem nekomunikovala, svědkyně však reagovala tak, že z rozsudku nevyplývala žádná skutečnost, že by měla být matka jakkoliv omezována v rodičovských právech. Svědkyně žalobkyni doporučila ohledně styku s dcerou adaptační období, to žalobkyně akceptovala. Navštívila nezletilou několikrát ve škole, kontakt byl intenzivní, nezletilá se vrhla do náruče matky a slzela. Strídá se u ní pozitivní vazba s opakem. Plánuje se uskutečňování mediovaného setkání matky s dcerou, aby bylo dosaženo obnovení vztahu. Těsně před onou schůzkou svědkyni navštívila babička nezletilé a otec nezletilé, žádali, aby zamezila kontaktu nezletilé s matkou. Nezletilá nechtěla omezit styky s matkou. O trestním stíhání pro týrání svěřené osoby se dozvěděla od žalobkyně a rovněž jí to sdělila i babička a otec nezletilé. Ke kontaktu došlo na podzim 2017 po nástupu dcery žalobkyně do školy. Žalobkyně ve své výpovědi uvedla, že „jí bylo odebráno dítě formou únosu za asistence OSPODu“, v souvislosti s tím se zhroutila, brala xxx.

4. Zjištěný skutkový stav posoudil soud I. stupně podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem (dále jen „OdpŠk“), zejména § 1, § 8, § 31a. Při stanovení formy a výše zadostiučinění za nemajetkovou újmu vzniklou v důsledku nezákonného trestního stíhání vycházel soud I. stupně z povahy trestní věci, z délky trestního řízení a z dopadů trestního stíhání do osobnostní sféry žalobkyně. Žalobkyně byla obviněna z trestného činu týrání svěřené osoby, což je trestný čin společensky velmi negativně vnímaný. Co se týče délky trvání zásahu spočívajícího ve vedení trestního stíhání, ten trval jen 4 měsíce, zásah tedy nebyl nijak nepřiměřeně dlouhý. Trestní stíhání mělo dopad do psychické sféry žalobkyně, byl narušen její vzájemný vztah dcera - matka a byla vnímána negativně ze strany svého okolí. Informace o stíhání žalobkyně se šířila mezi jejími známými. Soud shledal výrazné či trvalé narušení vztahu v rodině žalobkyně. V souladu s rozhodovací praxí Nejvyššího soudu soud I. stupně provedl srovnání s jinými obdobnými případy odškodnění, konkrétně s odškodněním, které se dostalo poškozenému v řízení vedeném u

Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 12 C 117/2016, kdy poškozenému hrozil trest odnětí svobody (sazba 2 - 8 let), zásah spočívající ve vedení trestního stíhání trval po dobu cca 2 roky a 5 měsíců, (šlo o týrání družky a jejího syna), řízení trvalo až do zásahu dovolacího soudu, přičemž bylo poskytnuto zadostiučinění ve výši 14 500 Kč. V projednávané věci žalobkyně však šlo dle soudu I. stupně o výraznější dopad oproti srovnávanému případu, neboť se jedná o vztah matky a dcery, proto soud přiznal měsíční odškodnění ve výši 2 000 Kč/ měsíc za necelé 4 měsíce nezákonného trestního stíhání, celkem tedy částku 8 000 Kč. Z důvodu dopadu do psychické sféry žalobkyně tuto částku navýšil o 50 % na částku 12 000 Kč. Ve zbylé části žalobu jako nedůvodnou zamítl.

5. Žalobkyně se domáhala náhrady nákladů za obhajobu ve výši 20 267,50 Kč, žalovaná jí uhradila 4 900,50 Kč, předmětem sporu zůstala částka 15 367 Kč. Soud I. stupně přiznal žalobkyni náhradu za úkon provedený dne 13. 2. 2017 – přítomnost obhájce u výslechu svědků po zrušení usnesení o zahájení trestního stíhání (2 úkony za 2x 2 300 Kč), za poradu s klientem dne 14. 2. 2017 (2 300 Kč), za převzetí usnesení o zahájení trestního stíhání (2 300 Kč), za stížnost proti zahájení trestního stíhání (2 300 Kč). Celkem 11 500 Kč + promeškaný čas 1 150 Kč, dohromady 12 650 Kč, k tomu DPH 2 646 Kč; v součtu 15 296 Kč. Ohledně 71 Kč byla žaloba jako nedůvodná zamítnuta. Podle § 1970 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, soud I. stupně přiznal žalobkyni kromě jistiny i úrok z prodlení od podání žaloby. O náhradě nákladů řízení rozhodl dle § 142 odst. 3 o. s. ř.
6. Proti tomuto rozsudku podala včasné a přípustné odvolání žalobkyně i žalovaná. Odvolání žalobkyně směřovalo proti výroku II rozsudku, jímž byla žaloba o zaplacení 113 000 Kč zamítnuta. Žalobkyně namítala, že soud nezohlednil zásah do cti a dobré pověsti žalobkyně a do jejího práva na zdraví, výše satisfakce není intenzitě zásahu odpovídající. Srovnával-li soud projednávanou věc s případem muže stíhaného za týrání družky a jejího syna, nezohlednil, že zde se jedná o obvinění z týrání vlastního dítěte a narušení vztahů mezi matkou a dítětem je fatální. Zahájením vyšetřování se zcela změnil život žalobkyně, její matka i otec nezletilé jí dávali najevo, že jako matka selhala, osočovali jí z xxx onemocnění, posílali ji na léčení. Tento stav v zásadě trvá. Újma žalobkyni vznikla již se zahájením vyšetřování, tj. od 7. 3. 2016 a trvá dosud, je otázkou, zda narušené vztahy budou v budoucnu narovnány. Odškodnění tedy bylo nesprávně přiznáno jen za měsíce od sdělení obvinění do vydání usnesení o zastavení trestního stíhání (správně usnesení o odložení trestní věci podle § 159a tr.ř.). Z uvedených důvodů žalobkyně navrhla, aby odvolací soud změnil napadený rozsudek v zamítavé části výroku II a přiznal žalobkyni dalších 113 000 Kč s příslušenstvím.
7. Odvolání žalované směřovalo proti vyhovující části výroků I a II a proti výroku III o nákladech řízení. Namítala, že nezákonné rozhodnutí (usnesení o zahájení trestního stíhání) bylo na základě stížnosti zrušeno, následně již trestní stíhání zahájeno nebylo, věc byla znovu ve fázi prověřování a následně byla odložena. Posuzované období tak trvalo od 24. 11. 2016 do 17. 1. 2017, kdy bylo vydáno usnesení, jímž bylo usnesení o zahájení trestního stíhání zrušeno. Požadavek na náhradu nákladů obhajoby je důvodný jen ohledně nákladů vynaložených ke zrušení nezákonného rozhodnutí. Ty žalovaná žalobkyni uhradila v rozsahu jednoho a půl úkonu již v rámci předběžného projednání nároku. Náklady, které byly přiznány soudem, již nejsou náklady, které směřovaly ke zrušení nezákonného rozhodnutí. Žalovaná považuje omluvu a konstatování porušení práva žalobkyně za dostatečnou satisfakci za nemajetkovou újmu vzniklou žalobkyni v důsledku nezákonného trestního stíhání. Činí především spornou příčinnou souvislost uváděných zásahů do sféry zdravotní, rodinné či do poškození pověsti v okolí žalobkyně. Všichni vyslechnutí svědci hovořili o době předcházející vydání nezákonného rozhodnutí, vztahy žalobkyně s dcerou byly narušeny již před tímto okamžikem, žalobkyně sama hovořila o svém zhroucení v roce 2014. Soud pochybil i v rozsahu přiznaných úroků z prodlení, přiznal-li je od 3. 11. 2017, ač z částečného zpětvzetí žaloby vyplývá, že žalobkyně žádá úroky z prodlení až od 11. 11. 2017, což

je v souladu s § 15 zákona č. 82/1998 Sb. Žádost k žalované o odškodnění byla podána 10. 5. 2017, úroky z prodlení lze přiznat až po uplynutí šesti měsíců od podání žádosti. Z uvedených důvodů žalovaná navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek ve vyhovující části výroků I a II změnil a žalobu zamítl.

8. Odvolací soud na základě podaných odvolání o věci rozhodl rozsudkem ze dne 17. 1. 2020, č. j. 14 Co 363/2019-175, tak, že rozsudek soudu I. stupně ve vyhovující části výroku I změnil a žalobu o zaplacení 15 296 Kč s úrokem z prodlení 8,25 % od 11. 11. 2017 do zaplacení zamítl, ohledně úroku z prodlení 8,25 % z částky 15 296 Kč od 3. 11. 2017 do 10. 11. 2017 rozsudek soudu I. stupně zrušil a v tomto rozsahu řízení zastavil (výrok I), ve vyhovující části výroku II ohledně částky 12 000 Kč s úrokem z prodlení 8,25 % od 11. 11. 2017 do zaplacení rozsudek soudu I. stupně potvrdil, ohledně úroku z prodlení 8,25 % z částky 12 000 Kč od 3. 11. 2017 do 10. 11. 2017 rozsudek soudu I. stupně zrušil a v tomto rozsahu řízení zastavil, v zamítavé části tohoto výroku ohledně částky 113 000 Kč s úrokem z prodlení 8,25 % od 11. 11. 2017 do zaplacení rozsudek potvrdil, ohledně úroku z prodlení 8,25 % z částky 113 000 Kč od 3. 11. 2017 do 10. 11. 2017 rozsudek soudu I. stupně zrušil a v tomto rozsahu řízení zastavil (výrok II), uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení před soudem I. stupně 19 015 Kč (výrok III) a uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů odvolacího řízení 5 201 Kč (výrok IV).
9. Rozsudek odvolacího soudu v rozsahu jeho výroku II co do části, kterou odvolací soud potvrdil zamítavou část výroku II soudu I. stupně, jen do výše 100 000 Kč s příslušenstvím, napadla žalobkyně dovoláním. Nejvyšší soud rozsudkem ze dne 8. 7. 2021, č. j. 30 Cdo 2398/2020-203, zrušil rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 17. 1. 2020, č. j. 14 Co 363/2019-175, v rozsahu jeho výroku II co do potvrzení zamítnutí žaloby v částce 100 000 Kč s příslušenstvím a v nákladových výrocích III a IV a v tomto rozsahu věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení. Vytýkal odvolacímu soudu, že v rámci své úvahy o výši přiznaného zadostiučinění neučinil srovnání případu vybraného soudem I. stupně a žalobkyní předložených případů.
10. Předmětem odvolacího řízení tak zůstala částka 100 000 Kč s příslušenstvím představující zadostiučinění za nemajetkovou újmu vzniklou žalobkyni v důsledku nezákonného trestního stíhání.
11. Odvolací soud přezkoumal rozsudek soudu I. stupně i řízení, které jeho vydání předcházelo, podle § 212 a § 212a o. s. ř., a již při odvolacím jednání konaném dne 17. 1. 2020 doplnil dokazování (§ 213 o. s. ř.).
12. Ze zprávy MUDr. L. T., Xxx nemocnice Xxx, ze dne 29. 11. 2014, která je součástí spisu Policie ČR sp. zn. KRPA-74521-108/TČ-2016-001373-TDUR (č. l.84), vzal odvolací soud za prokázané, že žalobkyně se již v té době podrobovala dlouhodobě xxx xxx, od září 2014 byla v péči xxx xxx, byla jí diagnostikována xxx xxx a xxx xxx, ve zprávě je akcentována dlouhodobá zátěž pacientky, složitý vztah dcery s matkou, již dříve užívala xxx, nyní znovu doporučena, doporučen též denní stacionář. Z protokolu sepsaného pracovníkem úřadu městské části Praha 3 dne 22. 2. 2016, který je rovněž součástí uvedeného spisu (č. l. 142-143), vzal odvolací soud za prokázané, že matka žalobkyně sdělila, že ví o tom, že její vnučka je v péči matky nešťastná, situace se musí řešit, vnučka jí sdělila svůj úmysl utéci z domova, situaci doma nemůže snést, volala i na linku bezpečí.
13. Po takto doplněném dokazování dospěl odvolací soud k následujícím závěrům.
14. Soud I. stupně vycházel ze skutkového stavu zjištěného v souladu s ustanovením § 6, § 120 odst. 1, 3 a § 153 odst. 1 o. s. ř. a z tohoto skutkového stavu popsaného výše vycházel při svém

Shodu s prvopisem potvrzuje Dana Beránková.

rozhodování též odvolací soud, který doplnil skutkový stav pouze o zjištění výše uvedená ohledně psychického stavu žalobkyně již v době před zahájením trestního stíhání a ohledně situace v rodině žalobkyně.

15. Nároky uplatněné žalobkyní soud I. stupně posoudil správně podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem (dále opět jen „OdpŠk“).
16. Podle § 7 odst. 1 tohoto zákona právo na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím mají účastníci řízení, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí, z něhož jim vznikla škoda.
17. Podle § 8 odst. 1 nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím lze, není-li dále stanoveno jinak, uplatnit pouze tehdy, pokud pravomocné rozhodnutí bylo pro nezákonnost zrušeno nebo změněno příslušným orgánem. Rozhodnutím tohoto orgánu je soud rozhodující o náhradě škody vázán.
18. Podle § 31a odst. 1 bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu. Podle odst. 2 citovaného ustanovení zadostiučinění se poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlédne k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo.
19. Soud I. stupně správně vyložil, že nárok na náhradu škody způsobené zahájením trestního stíhání, jež neskončilo pravomocným odsouzením, je třeba posoudit jako nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím. Rovněž správně vycházel z toho, že v projednávané věci nejde o vyvratitelnou domněnku vzniku nemajetkové újmy, jako je tomu u nepřiměřeně dlouhého řízení ale je nutno vznik nemajetkové újmy prokázat, stejně tak jako její intenzitu odůvodňující poskytnutí zadostiučinění v peněžité formě. Soud I. stupně při stanovení formy a výše zadostiučinění vycházel v souladu s ustálenou judikaturou ze tří základních kritérií: z povahy trestní věci, z délky trestního stíhání a z dopadů trestního stíhání do osobnostní sféry poškozené osoby (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 6. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2813/2011, uveřejněný pod č. 122/2012 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek). Povahou trestní věci se myslí zejména závažnost trestného činu kladeného osobě poškozené za vinu, neboť ta zpravidla přímo úměrně zvyšuje intenzitu, s jakou osoba poškozená konkrétní trestní řízení proti ní vedené negativně vnímá. Ta souvisí i s hrozbou trestního postihu (druhem a výší trestu) a případného společenského odsouzení. V projednávané věci byla žalobkyně stíhána pro zločin týrání svěřené osoby podle § 198 odst. 1, 2 písm. b), d), trestního zákoníku a hrozil jí nepodmíněný trest odnětí svobody v rozpětí dvou až osmi let. Odvolací soud souhlasí s odvolací námitkou žalované, že zásah do osobnostní sféry žalobkyně trval od 24. 11. 2016 do 17. 1. 2017, kdy bylo na základě stížnosti usnesení o zahájení trestního stíhání zrušeno, tj. necelé dva měsíce (nikoli 4 měsíce, jak uzavřel soud I. stupně). Lze tedy souhlasit se závěrem soudu I. stupně, že zásah do osobnostní sféry trval krátce. K tomu však odvolací soud považuje za nutné uvést, že byť zásah trval poměrně krátce, je nutno vzít v úvahu, že nejintenzivnějším okamžikem zásahu do osobnostní sféry žalobkyně je právě okamžik zahájení trestního stíhání pro tak závažný trestný čin, jakým je týrání vlastního dítěte. Zásah do sféry její osobnosti (práva na zachování lidské důstojnosti, osobní cti, dobré pověsti a práva na soukromí) žalobkyně pocítovala tím významněji, že dítě mělo od narození poměrně závažné zdravotní problémy, které vyžadovaly značné nasazení matky v péči o dítě, a matka byla na jeho výchovu sama. O trestním stíhání vědělo i její okolí, a to i od matky žalobkyně. Je třeba vycházet z toho, že samotný fakt trestního stíhání je zásahem do života obviněné osoby, jež je vystavena

výrazné psychické zátěži (srov. nálezn Ústavního soudu ze dne 26. 9. 2016, sp. zn. I. ÚS 2394/15). V osobnostní sféře žalobkyně se tedy trestní stíhání projevilo zvýšeným stresem a pocity strachu a nejistoty. Na druhou stranu péči xxx vyhledala žalobkyně již mnohem dříve v souvislosti se složitou rodinnou situací (již v roce 2014), není tedy důvodná její odvolací námitka, že soud I. stupně nezohlednil zásah do jejího práva na zdraví.

20. Odvolací soud nesouhlasí se závěrem soudu I. stupně, že v důsledku nezákonného trestního stíhání došlo k výraznému a trvalému narušení vztahů v rodině. Ze skutkových závěrů soudu I. stupně a ze zjištění odvolacího soudu na základě doplněného dokazování plyne, že k rozvrácení vztahů v rodině došlo mnohem dříve, již v únoru 2016 matka žalobkyně potvrzovala, že dcera žalobkyně volala na linku bezpečí, v péči žalobkyně byla nešťastná a uvažovala o útěku z domova. Již předběžným opatřením vydaným v únoru 2016 (jež nebylo pro nezákonnost zrušeno a nemůže být tudíž považováno za nezákonné rozhodnutí, jež by mohlo zakládat nárok žalobkyně na zadostiučinění za nemajetkovou újmu) byla nezletilá dcera žalobkyně předána do péče své babičky a následným rozsudkem vydaným v květnu 2016 byla schválena dohoda rodičů, že nezletilá dcera žalobkyně se svěřuje do péče babičky. Tudíž již v době předcházející zahájení trestního stíhání lze vztahy v rodině žalobkyně považovat za hluboce rozvrácené. Sama žalobkyně ve svých podáních i ve výpovědi směřovala zásah do její psychické sféry na počátek roku 2016, kdy jí bylo „odebráno dítě“. K rozvratu a vyhocení situace v rodině žalobkyně tudíž nedošlo v příčinné souvislosti se zahájením trestního stíhání. Přes tento dílčí nesprávný závěr odvolací soud považuje hodnocení ostatních kritérií soudem I. stupně za správné a souhlasí s jeho závěrem, že žalobkyni nemajetková újma spočívající v zásahu do jejích osobnostních práv zahájením trestního stíhání vznikla, a to v intenzitě odůvodňující poskytnutí zadostiučinění v peněžité formě, souhlasí i s výší zadostiučinění, k níž soud I. stupně po zhodnocení všech kritérií dospěl. Na rozdíl od soudu I. stupně má odvolací soud za to, že není důvod stanovovat finanční částku za každý měsíc nezákonného trestního stíhání, namísto je stanovit celkovou částku v souladu s obecně sdílenou představou spravedlnosti, tak aby odpovídala výši přiznaného zadostiučinění v případech, které se v podstatných rysech shodují (srov. rozsudek ze dne 27. 6. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2813/2011, uveřejněný pod č. 122/2012 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, rozsudek ze dne 9. 9. 2015, sp. zn. 30 Cdo 2200/2015). Tyto závěry však neznamenají, že se musí jednat o rozhodnutí Nejvyššího či Ústavního soudu, podstatné totiž je, že jsou to rozhodnutí ve skutkově obdobných věcech. Soud I. stupně věc z uvedeného hlediska posuzoval, při určení výše zadostiučinění vycházel z pravomocného rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 2 sp. zn. 12 C 117/2016 a vyložil, v čem spatřuje obdobu nyní posuzované věci se srovnávaným případem a v čem se odlišují. Namítala-li žalobkyně, že ve srovnávaném případě šlo „jen o týrání družky a jejího syna“, odvolací soud považuje tuto námitku za neopodstatněnou, soud I. stupně zohlednil závažnost trestného činu, z nějž byla žalobkyně obviněna, zohlednil, že se jedná o vztah matky a dcery, na druhou stranu srovnávané trestní stíhání trvalo mnohem déle, skončilo až po zásahu dovolacího soudu, takže přiznání peněžitého zadostiučinění ve výši 12 000 Kč odpovídá přiznanému zadostiučinění ve srovnávané věci.
21. Poukazovala-li žalobkyně v žalobě pro srovnání s jejím případem na rozsudek Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 20. 9. 2011, č. j. 10 C 68/2010-77, a rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 20. 1. 2014, č. j. 21 Co 604/2011-175, oba tyto rozsudky byly zrušeny rozhodnutím Nejvyššího soudu ze dne 16. 9. 2015, sp. zn. 30 Cdo 1747/2014, jako nesprávné. Krajský soud potvrdil rozhodnutí soudu I. stupně, jímž soud uložil žalované České republice-Ministerstvu spravedlnosti povinnost zaplatit žalobci zadostiučinění za nemajetkovou újmu vzniklou mu v důsledku nezákonného trestního stíhání ve výši 150 000 Kč. V poukazované věci byl poškozený stíhán pro trestný čin pohlavního zneužívání a následně byl obžaloby zproštěn, neboť nebylo prokázáno, že se stal skutek, pro který byl stíhán. Nejvyšší soud ve svém rozsudku vytýkal odvolacímu soudu nesprávné právní posouzení formy a výše zadostiučinění, jestliže vyšel

z judikatury týkající se nemajetkové újmy způsobené nezákonným omezením osobní svobody. Nejvyšší soud uložil soudu I. stupně v první řadě posoudit, jaká práva poškozeného byla trestním stíháním porušena a jaká újma, v jakém rozsahu mu vznikla a dojde-li k závěru, že samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující, posoudí i výši přiznaného zadostiučinění, přičemž bude respektovat, že výše musí odpovídat výši přiznaného zadostiučinění v případech, které se v podstatných rysech shodují a že významnější odchylka je možná jen tehdy, bude-li též soudem přesvědčivě a řádně zdůvodněna. Protože právní posouzení výše přiznaného zadostiučinění byla v poukazovaných rozsudcích stanovena nesprávně, v rozporu s ustálenou judikaturou Nejvyššího soudu, nebylo možno je při úvaze o výši zadostiučinění v této věci použít. Stejně tak nebylo možné při úvaze o výši zadostiučinění použít rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 6. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2813/2011, na nějž odkazovala žalobkyně, neboť uvedeným rozsudkem byl zrušen rozsudek odvolacího soudu proto, že postupoval při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění na základě neúplného právního posouzení neúplně, tudíž nesprávně. Odvolací soud v uvedené věci do své úvahy o časovém rámci zahrnul i dobu, která nastala po skončení trestního řízení, přičemž trvání negativního zásahu v osobnosti poškozeného se nutně ohraničuje maximálně dobou trvání řízení. Nejvyšší soud dále zdůraznil, že při stanovení výše odškodnění nelze mít za skutkový základ rozhodnutí domnělá nesporná tvrzení žalobce a výše zadostiučinění se nemá spojovat s tou, která je přiznávána v řízeních, v nichž se jedná o kompenzaci porušení práva na přiměřenou délku řízení. Součástí úvahy o přiměřenosti přiznaného zadostiučinění zpravidla bude porovnání shody a odlišností obdobných případů.

22. Odvolací soud zdůrazňuje, že by se ani nejednalo o věc, která by se v podstatných rysech shodovala s projednávanou věcí, v poukazované věci šlo o zcela jiný typ trestné činnosti (porušování povinnosti při správě cizího majetku, zneužívání pravomoci veřejného činitele a zkrselování údajů o stavu hospodaření a jmění) a zcela odlišné dopady trestního stíhání do osobnostní sféry poškozené osoby, kdy trestní stíhání poškozené osoby bylo spojeno s předchozím výkonem veřejné funkce.
23. Je zjevné, že žalobkyně předkládala rozhodnutí nikoli podle shodných znaků s jejím případem, ale jen podle výše přiznaného zadostiučinění, kterou sama požadovala. V obou případech však byla úvaha soudů nižších stupňů o formě a výši zadostiučinění shledána dovolacím soudem jako nesprávná a rozhodnutí v dovolacím přezkumu neobstála.
24. Z důvodů shora uvedených dospěl odvolací soud k závěru, že rozhodnutí soudu I. stupně je v zamítavém výroku o věci samé ohledně částky 100 000 Kč věcně správné, úvaha soudu o formě a výši zadostiučinění za nemajetkovou újmu vzniklou žalobkyni v důsledku nezákonného trestního stíhání odpovídá ustálené soudní praxi, proto postupoval podle § 219 o. s. ř. a rozsudek soudu I. stupně v tomto rozsahu potvrdil.
25. O nákladech řízení před soudem I. stupně rozhodl odvolací soud podle § 224 odst. 2 a § 142 odst. 2 a § 146 odst. 2 věta druhá o. s. ř. Nejvyšší soud dospěl v usnesení ze dne 29. 1. 2014, sp. zn. 30 Cdo 3378/2013, k závěru, že odměna advokáta za zastupování v řízení, jehož předmětem je náhrada nemajetkové újmy za nesprávný úřední postup či nezákonné rozhodnutí ve smyslu zákona č. 82/1998 Sb., se vypočte z tarifní hodnoty stanovené podle § 9 odst. 4 písm. a) vyhlášky č. 177/1996 Sb. (dále jen „AT“). Výsledek řízení projevující se tím, že poškozený dosáhne satisfakce uložením povinnosti škůdce nahradit mu nemateriální újmu anebo poskytnout mu morální satisfakci, popř. dosáhne konstatování porušení práva, lze hodnotit ve smyslu zásad úspěchu ve věci obdobně jako plný úspěch (§ 142 odst. 1 o. s. ř.), byť žalobci výrokově nebylo přiznáno jím požadované plnění nebo jeho výše (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 5. 2. 2014, sp. zn. 30 Cdo 2707/2013). Za tarifní hodnotu se v projednávané věci považuje součet tarifních hodnot ve smyslu § 12 odst. 3 AT, tj. 50 000 Kč za nárok na zadostiučinění a 20 267,50 Kč za náhradu nákladů

na obhajobu. Žalobkyně vynaložila náklady na zaplacení soudního poplatku ze žaloby 2000 Kč, za právní zastoupení advokátem ve výši odměny 24 310 Kč za 6,5 úkonu právní služby (převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby, částečné zpětvzetí žaloby, 3x účast u ústního jednání a 1x účast u jednání, při němž byl jen vyhlášen rozsudek), k odměně náleží 7 paušálních náhrad hotových výdajů po 300 Kč (§ 13 AT) a částka 5 546 Kč představující 21 % DPH, jehož je právní zástupce plátcem (§ 137 o. s. ř.). Celkem náklady činí 33 956 Kč. Protože žalobkyně měla úspěch v rozsahu 78 % a neúspěch v rozsahu 22 %, má právo na náhradu 56 % nákladů (78-22), tj. 19 015 Kč.

26. O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 2 o. s. ř. Tarifní hodnota sporu v odvolacím řízení činila 65 296 Kč (50 000 a 15 296), v dovolacím řízení a posléze odvolacím řízení pak jen 50 000 Kč. Žalobkyně vynaložila náklady na právní zastoupení advokátem ve výši odměny 7 480 Kč za dva úkony právní služby (odvolání a účast u odvolacího jednání), ve výši odměny 6 200 Kč za další dva úkony právní služby (sepis dovolání a účast u odvolacího jednání 12. 11. 2021), k odměně náleží čtyři paušální náhrady hotových výdajů po 300 Kč a částka 3 125 Kč představující 21 % DPH. Celkem náklady činí 18 005 Kč. Žalobkyně byla v odvolacím řízení úspěšná v rozsahu 76,6 %, neúspěšná v rozsahu 23,4 %, proto jí náleží náhrada 53,2 % vynaložených nákladů, tj. 9 579 Kč.

Poučení:

Proti výroku II a III tohoto rozsudku **není** dovolání přípustné, proti výroku I rozsudku lze podat dovolání do dvou měsíců od doručení rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu I. stupně, jestliže rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak (§ 237, § 239 a § 240 odst. 1 o. s. ř.). Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud.

Praha 12. listopadu 2021

JUDr. Iva Suneghová v. r.
předsedkyně senátu